

SLOVENSKI NAROD.

vsak dan svečer, izimski nedelje in praznike ter večja po pošti i prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujе dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanih plačuje se od starijih peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanih, t. j. vse administrativne stvari.

Kdo bo naslednik?

Goriški knezonadškof dr. Alojzij Zorn, plemeniti svečenik in zvesti sin svojega naroda, je mrtav. Povsem nenasiloma zahotila ga je smrt in rešila hudega dušnega trpljenja. Milujé pokojnika, katerega ohranijo goriški Slovenci v trajem in hvaležnem spominu, in iskreno obžalujé, da nam ga je vzela usoda prav sedaj, ko bije naš narod ljuto borbo za svojo ravnopravnost na Primorskem, ne smemo ni hipec pozabiti, da je smrt goriškega metropolita za nas velikega političnega pomena, da je vsled nje stopilo na dnevni red vprašanje, katero je za naš narod največje važnosti, namreč vprašanje: Kdo postane naslednik pokojnemu dr. Zornu?

Zdi se nam, da ne grešimo proti pjeteti, dolžni pokojnjemu metropolitu, ako se dotaknemo tega vprašanja, toliko manj, ker so politične razmere take, da nas uprav silijo, baviti se z njim.

Ni namreč dvoma, da zastavijo nositelji primorskega političnega sistema, v prvi vrsti namestnik Rinaldin, vse svoje sile, da spravijo na mesto goriškega metropolita mož, kateri bo vladu brezpostojo poslušen in bo z vso svojo veljavo podprt vladne namere, nasprotno življenjskim interesom slovenskega življa na Goriškem. To bi Rinaldinev sistem znato podprlo, kajti goriški knezonadškof igra na Goriškem vso drugačno politično ulogo, kakor pa škofje v drugih krajih, zlasti ker je v službu izstopa Slovencev iz dž zborna odvisna sklepčnost dež. zastopa jedino od njega.

Ako pride na mesto goriškega metropolita vlačen mož, somišlenik namestnika Rinaldina, bila bi to velika nesreča za slovenski narod na Goriškem, nesreča pa tudi za cerkev, zakaj če bi višji dušni pastir zapustil v narodnem in v političnem oziru toli zatirane Slovence, zarobil bi se tudi na Goriškem „liberalizem“.

Po našem mnenju bi bilo jedino prav, če pride na mesto goriškega knezonadškofa mož, kateri bo znal in hotel biti Slovencem pravičen in kateri bo imel tudi potrebno eneržijo, da bo varoval in branil

te pravice eventualno tudi proti vladu. V dijecezah, katere spadajo h goriški nadškofi, je ogromna večina katoličanov slovenske narodnosti, in zato je naravno, da mora tudi nadškof biti po rodu in po mišljenu Slovenec.

Umevno je, da se sedaj kandidatje še ne oglašajo. Te dni je pač po listih krožila vest, da aspirira na to mesto grof Pöttich pl. Pottenegg sicer jako simpatičen mož, kateri pa na mesto goriškega knezonadškofa absolutno na sodi in menda tudi ne pride v poštev. Najverjetnejša pa se nam zdi, da bo namestnik Rinaldini kandidiral svojega somišlenika in prijatelja, poreškega škofa Flappa, kateri si prav sedaj z ljudim preganjanjem slovenske liturgije v Istri pridebiva novih zaslug za italijanstvo.

Flapp je odločen in brezobjeren nasprotnik Slovencev in Hrvatov. Ko bi pa prišel na mesto goriškega nadškofa, bil bi to uprav strašen udarec za goriške Slovence. Že dr. Zorn ni vsled svoje mehkote in popustljivosti mogel tako varovati slovenskih pravic, kakor je želel; Flapp pa je trd in agresiven značaj ter očeten pristaš italijanske stranke, očeten podpornik italijanskih, proti eksistenci Slovanov na Primorskem naperjenih naklepov. Tekom let bayili smo se trhali s škofom Flappom, obelodnili smo teliko drastičnih, vnebovijočih dokazov o njegovem nasprotstvu Slovencem in Hrvatom, da o tem pač ni treba več govoriti. Flapp je sovražnik naših narodnih prizadevanj, in zato se moramo z vso silo in z vso brezobjernostjo ustaviti njegovi kandidaturi.

Mi hoja ne iščemo in si ga ne želimo, četudi se ga ne bojimo, in zato izrekamo željo, naj bi se glede kandidata za mesto goriškega nadškofa dogovorili goriškemu metropolitu podrejeni škofje s slovenskimi in hrvatskimi državnimi poslanci tako, da bi se vsi z združenimi močmi potegnili za kandidata, kateri je po rodu in po mišljenu Slovenec, in česar značaj je jamstvo, da bo vsem jednakopravičen, a se ne bo dal izkorisčati zoper Slovence.

To je naša želja, to mora biti želja vseh pravičnih ljudij in vseh zavetnih Slovencev, in uver-

jeni smo, sko bi umrli knezonadškof dr. Zorn za mogel v tem oziru izreči kako željo, da bi si tudi on sam željal tacsga naslednika, kakršnega želimo mi!

V Ljubljani, 10. julija.

Prepoved nemškega naroda shoda je razburila vse liberalno časopisje. Najhujše napada „Neue Freie Presse“ vlogo radi tega. Praška „Politika“ pa meni, da bi morala „N. Fr. P.“ obrniti svoje očitke na drug naslov. Kdo je pa kriv, da so zakoni glede shodov toli ozkočni? Nemški liberalci sami, ki so jih ustvarili in ki jih niso izpremenili. Liberalci so mislili, da bo njihova vlada včasnu trajala, in da ne bo nikdo mogel društvenega zakona rabiti proti njim. Ko so imeli pred seboj češko opozicijo, bilo jim je vsako sredstvo dobro. Vsako mnenje opozicije so liberalci brutalno zatrli, „N. Fr. P.“ je pa pleskal. Češki narod se je bojaval v onem času za najnujnejša politična prava, dočim se današnja nemška opozicija bori za prevlado. Koliko čeških shodov je bilo v oni dobi prepovedanih, koliko jih je razgnoalo orožništvo! Naj se takajo torej Nemci po svojih prsih, ker jih tepe šiba, katero so urezali sami drugim! — Kar se tiče našega stališča gledje prepovedi, nimamo vzroka, da bi sa je veselili. Ne skalilo bi nam stičnega miru, ako bi se broj nemških „manifestacij“ povisil še za eno številko! Seveda pa moramo pritegniti vladu, da je prepovedala shod, na katerem naj bi se bila poseljevala velikonemška ideja, in če je vladu prepovedala, da bi se po naših krajih potikali tuji agitatorji ter dražili ljudstvo. Vlada nima le pravice, nego tudi dolžnost prepovedati slične pojave, k čemur ji povsem pritrjujejo vse zvesti s novi naše države.

Autonomija južne Tirolske. Kakor poročajo italijanski časopisi, so izročili poslanci iz Trentina grofu Badeniju nov načrt, kako bi se določila autonomija italijanskega dela Tirolske. Ministrski predsednik jim je obljubil, da pokliče nekaj poslancev na Dunaj, da se z njimi temeljito pomeni o izročenem projektu.

LISTEK.

Moral.

„Es gibt Menschen, die sich ein Gewerbe daraus machen, in Werken der Kunst nach Unrat zu suchen, wie die Schweine im Walde nach Trüffeln. Es ist klar, dass man den Schweinen Unrecht thut, wenn man sie mit diesen Leuten vergleicht. Denn abgesehen davon, dass sie nützlich sind, fressen sie, gute Abrichtung oder einen Maulkorb vorausgesetzt, die Trüffeln nicht, die sie finden, während jene Menschen einen persönlichen Genuss an dem wirklichen oder vermeintlichen Schmutz zu haben scheinen, den sie emporkühlen. Man sollte wenigstens eine Art Maulkorb für sie erfinden!“ —

„Jugend“ 1897, št. 8.

Globoko iz srca mi je govoril „glosist“ z gori citiranimi vrsticami in nebote sem se domislil raznih kapucinad in kanonad, ki se spuščajo in vspajajo izza predalov naših moralnih — seveda patentirano moralnih — listov in listečev na slovenske pisatelje, ki so se osmeliли pogledati naše življenje skozi nebarvano steklo in napisati to, kar so videli in čutili. Pred občutnimi in nežnopoltnimi kritiki niso našli milosti, in strogi moralisti so

vihteli v svoji ogorčenosti in užaljenosti kritične cepce brez pardona nad njihovimi spisi in glavami.

Umevno je, da vzbudi vsak nov pojav v literaturi priznanje in nasprotstvo, jedno tu — drugo tam. Nasprotniki se navadno upirajo z vsemi sredstvi takemu novemu pojavu, in skoraj v vsakem slučaju pripada najvažnejša uloga strankarstvu in zlobnosti. Koliko primerov imamo že pri nas, pri naših skromnih literarnih razmerah! Vselej, kadar je nastopil kak nov talent, ki je ubral drugo struno, da se ni strinjala z obče veljavno, v vsaki lajni udomačeno melodijo, ter krenil svojo pot in si pridobil svoje pristaše, — vselej so pristopicali strogi moralisti ter se z občudovanja vredno vtrajnostjo lotili raziskavanja. Iztkali so po raznih spisih v verzih in v prozi, secirali v njih vsebino, odsekavali in dostavliali, da je le šlo pod njihovo mero, in res — našli so tu pa tam kaj tacega, kar bi malo čudno vplivalo na kakega — otroka. Potem pa so obesili sad svojega dela na veliki zvon ter raztrobili mej svet — : „Jurčič, Stritar, Gregorčič, Tavčar, Aškerc . . . so nemoralni pisatelji, v njihovih spisih je samo blato, to je prava pornografija!“

To je bila vedno stara pesem! — Nü, vsakdo ima pravico, kritikovati javne spise, ako je usposobljen za to, in dokler dela s poštenimi sredstvi, dokler čita in išče brez predoskov. Žal, da se je to pri nas godilo prav redko; navadno se je

jednakostavno in brez dokazov dotičnim avtorjem podtkal na men nemoralnosti, — in to je bilo nеплемenito in obsojanja vredno. Prašali bi lahko dotičnega kritika, kje je dobil pravico, v svojem nasprotstvu podtkati avtorju na men pohujšanja in razširjanja nemoralne?

Dr. Lampe, ki sicer tudi ni bil vedno po volji „Rimskemu Katoliku“, je napisal v svojem „programu“ jako umestne besede: „Tudi leposlovní list mora gojiti hravnost in odbijati nenavnost. Uči — četudi ne pove tega — kaj je dobro, kaj je slabo. Dobro opisuje tako, da se prikupi in omili, a slabo tako, da se pristudi (Čuje „Slovenčevi“!). Prav s tem, da opisuje življenje resnično, kaže tudi resnično in krepko, kaj je hravno dobro, in kaj je slab.“ In dalje piše: „Reci kdo, kar hoče o naših spisih . . . , krepost hvalimo, greh grajam, a s sveta ga spraviti ne moremo, torej tudi ne prezirati v spisih.“

Kdo bi ugovarjal g. dru Lampetu? Njegove besede so občevaljanne. In prav s temi besedami dadel se ovreči vse napadi na naše realiste. V nobenem slovenskem spisu, bodisi da ga je rodil novejši realizem, ali da je iz prejšnjega, romantične dobe, nisem mogel zaslediti mesta, kjer bi avtor priporočal greh ali vabil vanj! Nasprotno, povsod je slikan greh tako, da odvraca človeka in

O razmerju italijanske države in vaticana je govoril minister Costa v senatu ter dejal, da strepi vlada za tem, kako bi se polagoma in mirnim potom vstvaril položaj, v katerem bi bilo možno razpravljati o vprašanjih, katerih se vlada sedaj niti ne dotakne. Vlada hoče postopati vedno poštano in nepristransko. Mi smo je rekel minister, zmagovalci, oni (t. j. papež) pa so premagani; spodobi se torej, da ne zaidemo v napake tiranstva, nego da obhranimo zmernost. Pereča vprašanja bo rešil čas sam. Zato ni umestno, da bi se že sedaj razpravljalo v parlamentu o zakonu glede cerkvenega imetka.

V Belgiji agitajojo socijalisti za splošen štrajk rudokopov. Že sedaj štrajka v Monskih premogkopih okoli 30.000 delavcev, ki izguba s tem do 120.000 frankov dnevnega zasluga. Vzrok štrajku je novi red, kateri je izdalo vodstvo. Po tem redu se vpeljava za delavce večja varnost za slučaj ponosačenja, hkrat pa se delavcem nalagajo nekatere dolinosti. Teh pa nočijo sprejeti ter zahtevajo 20 procentno izvišanje zasluga. V Belgiji se pojavlja radi neprestanih štrajkov propad narodne obrti. Tako nekaterih tedonov so morali tri velike steklarne zapreti, s čimer je izgubilo več nego 2000 delavcev svoj kruh. Vidi se torej, da tepe bič, kateri spleta socijalna demokracija kapitalistom, v največji meri delavce same!

Turčija se ne briga niti za carjeve brzojavke, nego stoji nepremakljivo na stališču, da se določi Pečeš za novo tesarško mejo. Pariški časopisi poročajo, da izroča vlasti skupao noto, s katero bodo Turčiji cdbili vsako zahtevo, ki bi kršila prejšnjo krajinsko razmerje, ter iz nova povdarjali, da se mora obraniti na Balkanu status quo ante. Ako niti ta korak ne prisili Turčije, da odneha, začela se bodo v diplomatskih krogih posvetovanja, kako prisiliti upornost Turčije. Položaj v orientu bodo v kratkem ne le v francoski, nego tudi v angleški zbornici razpravljalni.

Iz Brazilije.

Sv. Pavel, začetkom meseca junija.
I.

Na Vašo notico „Izseljencem v svarilo“, natisnjeno v Vašem cenjenem listu z dne 21. aprila t. l., št. 89, došlo mi uprav te dni, izvolite pričeti naslednje dopolnilo.

Zadnje dni meseca februarja zglašila se je pri našem tukajnjem konzulatu deputacija znanih 48 družin, (skupaj 243 oseb), rodom večinoma iz Sianonije, ter nujno prosila posredovanja, da pridejo v državo Rio Grande do Sul.

Že doma bili so namenjeni, da se tam nasejijo, toda agent Gergolet zna, jih je premamiti, da so prišli sem v São Paulo, češ, vlada sv. Pavelske države pošla vas kamor hočete, ergo tudi v Rio Grande do Sul. To je bila sicer tako primitivna laž, a ljudje, nepoznajoči razmer, so ji vendar verovali. Zaano je namreč vsem agentom, posebno pa še Gergoletu, o katerem se pravi, da je bil večkrat že tu, da vlada sv. Pavelska vabi izseljence jedino le v svojo korist sem, nikakor ne pa za tajo, čeravno v zvezi zdrženih brazilskih držav stojajočo državo. Pač je federalna vlada v Rode Janeiro sprejemala

izseljence na račun raznih zdrženih držav, a tega ne dela več, ker je z dnem 1. januarijem t. l. vstavila vsako emigracijsko akcijo. Recimo, da to slednje ni bilo znano dotedenemu agentu v tem času, ko je znanih 48 družin sem napotil. Valič temu se ne more nikakor opravičiti, kajti moral bi bil vstaviti ljudi v Rio Grande do Sul; a dal jih je prepeljati sem v São Paulo, od koder je vedel, da ne morejo nikamor več iz te države. Na vsak način odgovoren je jedino Gergolet za vso bedo, revščino in trpljenje teh ljudi.

Ne morete si predocenati, gospod urednik, žalostnega stanja v bogih zapeljanih izseljencov. Imel sem priliko, da sem jih parkrat osebno obiskal v njih taborišču. Mislite si velikansko zapuščeno šopo, brez vrat, oken in z defektno streho. Ne budem Vam pa opisoval rewe; zadosti rečeno, človeku kres menastega srca morali bi se smiliti. Naravno, da je naš konzulat vse poskusil, da jim olajša revščino, in ker niso nikakor hoteli iti na kavine faze in le zahtevali prevoz v Rio Grande do Sul, bil je konzulat v ne malih zadregi. Od sv. Pavelske vlade se ni moglo zahtevati, da jih odpravi na svoje stroške v tujo državo, federalna vlada pa se je brnila to storiti. Prcičila za poročili, brzojavi za brzojavi menjevali so se med konzulatom in poslaništvom v Petropolis, dokler je slednjič ono izpostavljalo z energičnim postopanjem, da je vendar federalna vlada vključila prepeljati ljudi na svoje stroške v zaželeni kraj. Mislite si veselje in radost ljudij pri tej novici! Jokali so se veselja, sozne bile so njih zahvala. — Odšli so dne 1. aprila od tu v Sandos, kjer so se vklrcali naslednji dan na parnik namenjen v Porto Alegre, glavnem mestu države Rio Grande do Sul.

Da se je zadeva ngodno rešila, je v prvi vrsti zasluga c. in kr. poslanosti v Petropolisu, kajti le ono zamoglo je z priznanja vredno eneržijo odstraniti prvotne ovire in je rešilo s tem ljudi gotovega propada.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. julija.

— (Na delo, voditelji naši, društva naša!) „Slovenski Gospodar“ piše: Odkar je ministerski predsednik, grof Badeni, zaključil državni zbor, vreden je za nas Slovence vsaki dan, če delamo, breg zlata, če ne delamo, pa nič. Sedanji mir je le premirje, in stojimo pred budo borbo, mi Slovenci pa pred borbo, ki nam bude odločila življenje ali smrt. Zato Nemci neutrudno zborujejo, tuhtajo na klepe, predlagajo nasrete, kako bi se naj Avstrija uravnaula, da bi mej narodi vladal mir, rekše, da bi prihodnji Slovencev ne bilo treba več štetni, da bi bili most do Adrije dogotovljen. In mi? Če roke križem držimo, drugega nismo vredni, nego da poginemo. Narod naš, vsak Slovenec od prvega do zadnjega, mora biti pripravljen na veliki trenotek, ko ga bodo vodje poklicali na bojišče; vsak mora takrat vedeti, kaj naj stori, kaj hoča, v prvi vrsti pa vodje. V to svrhu pa je treba, da se pripravimo! Kaj naj hočemo? „Slov. Gospodar“ je odgovoril na to vprašanje v člankih „Pred važnimi izpreamembami“. Držimo se tega! „Namestnijške, oziroma deželnovladne oddeleke, kjer smo v manjšini, slovenske šole, slovensko sodišče druge instance, pri vseh uradih slovenski poslovni jezik. Prvo je, da se dušavno

oslobodimo“. Sicer pa se imajo naše zahteve najdrobnejše premožnosti, točno formułovati, potem postaviti pred narod, narod pa podžgati, da se jih oprime z vso svojo dušo. V to svrhu svetujemo, da se zberi zastopniki vseh slovenskih društev, ki se pečajo s politiko, in naši poslanci ter izrek zahteve Slovencev v obliki točnih in jasnih resolucij, da nadalje oskrbijo poljudno in iskreno pisan spis, ki se naj razpeča na tisoče in tisoče brezplačno mej narod, in da končno naredijo podrobni načrt za slovenske tabore. Politična društva, kolikor nam jih je znanih, so: „Slovensko društvo (za ves Spodnji Štajarski), „Katol. politično društvo“ in „Slovensko društvo“ (za Kranjsko), „Kat. polit. in gospodarsko društvo za Slovence“ (na Koroškem), „Sloga“ (za Goriško), „Edinost“ (za Trst in okolico); posebej na Spodnjem Štajarskem: „Slov. katol. politično društvo v Konjicah“, „Slov. polit. in gospodarsko društvo“ (za Ljutomer in Gornjo Radgono), „Pozor“ (za Ptuj), „Slov. katol. delavsko društvo“ (v Žalcu), „Katol. polit. društvo (za vranski okraj), „Slovensko katol. polit. društvo“ (na Teharjih) in „Katol. pol. društvo“ (na Slatini). Torej na delo, voditelji naši, društva naša! Ne odlagajmo, da ne bude prepozno! Izgubiti nimamo ničesar, pridobiti zlato prihodnost. Naprej, zastava Slave!

— (Agitacija za „Slovenskega Dihurja.“) Korupejija v časopisu je bila v nas doslej popolnoma neznana stvar, na kar smo lahko ponosni. Šele „Slovenskemu Dihurju“, kakor je ljudski dovtip krstil obskurni listič političnih pustolovcev Gregoriča in Koblarja, je bilo sojeno, da je naše občinstvo seznanil z revolverjevanjem. Tista grda židovska navada, ljudem usiljevali list, jim ga posiljati, dasi ga niso naročili, nego ga opetovano zavrnili, potem pa tirjati plačila, to židovska navada je „Slovenski Dihur“ poskusil udomačiti tudi pri nas. Te dni so odpolanci čisljenega konsorcija „Slovenskega Dihurja“ nadlegovali ljudi in zahtevali, naj plačajo naročnino, dasi lista niso naročili, nego si dopošiljanje še izrečno prepovedali. Prejeli smo več pisem, v katerih tožijo ljudje, da so bili „pobiralci naročnine“ skrajno nadležni in usiljivi. Opaziramo dotičnike, da ni nihče dolžan plačati lista, katerega ni naročil, a če bi jih kdo z grožnjami hotel v to prisiliti, naj dotičnika naznanijo policiji. „Slovenski Dihur“ pa ne skuša samo z revolverjem „izprešati“ naročnino, nego tudi z zvijačo. Žejdenkrat smo grajali, da agitatorji za „Slov. Dihurja“ pripomorejo ljudem ta listič, češ, da je glasilo družbe sv. Cirila in Metoda. Prosili in svarili smo, naj se ta družba ne upleta v politični boj, a zaman; še vedno se agitira s tem za „Slov. Dihurja“, da je ta občezaničevani listič glasilo družbe sv. Cirila in Metoda. Umevno je, da je vsled tega v narodnih krogih zavladala velika nevolja, in bojimo se, da bodo to družbi na škodo. Ni dvoma, da je kurat Koblar neposredno ali posredno bil vzrok tej zlorabi družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor pozna značaj

██████████ Dalje v prilogi. █████

ga svari! Tudi najbolj realistični slovenski roman „upliva“ je v tem smislu!

Če je torej res, kakor je z mogočnim patosom vzkliknil na kritičnem vozu sedeči, otroče idealni mladenič: „Kdor prečita to povest, vrže jo s studom in sramom v kraj, kjer bo počivala pod prahom...“ — tedaj je pisatelj dosegel samo svoj namen: vzbudit gajus proti takemu življenju, in kritikastrovo orožje mora brez vspeha odleteti! Toda vsem ni zbudila taka povest gajusa in studa do nemoralnega življenja, kar bi seveda pričakovali; našli so se tudi čudaki, kateri so čutili stud do — povestij samih. Dotičniki so pač slični otroku ali norcu, ki bije ob predmet, ob katerega je po svoji nerodnosti trešil, ter se buduje nad njim! Literatura pa ne sme in ne more vedno misli na otroke, najivne deklje in nenormalne ljudi, ona se obrača do normalno razvitih in srednjih temperamentov, na katerih sploh umotvor nima upliva, ker je njih značaj že toliko utrjen, da ga nismo gredoči utisi kakšega spisa ne morejo sprremeniti.

Sicer pa je vprašanje, je li kak umotvor nemoralen sam na sebi. To misel je razvil moderni francoski akademik Marcel Prévost v zanimivem članku „literatura in morala“ ter prišel do zaključka, da se pri umotvoru o nemoralnosti na sebi sploh ne da govoriti. Dokazal je to v po-

govoru z debelušno damo, ki je v svoji ogorčenosti in srditosti kar sopihala in vzklikala:

„Jaz obsojam in sovražim vse moderne romane in gledališke igre; vsi tisti, ki pišejo, kar jim šine v glavo, so navadni javni zapeljivci, ker pokvarjajo mladino!“ —

Torej zopet klavzula!

Ce hočemo biti nepristranski, moramo vprašanje deliti na dvoje in gledati, je li umotvor nemoralen sam na sebi ali le z ozirom na mladino.

Sam na sebi umotvor ne more biti nemoralen, ker zbuja v jedalem občudovanje, v drugem gajus, ker jednega blaži — drugega pohujšuje, jednega poboljša — drugega zapelje. Nemoralnosti sli ne-nrvnosti torej ni v umotvoru, temuč v človeku samem.

To načelo priznava celo dr. Lumape, ki je pisal: „Na jedni strani vračajo list in pošiljajo počilo, da ga ne marajo, „ker je presvet“. Na drugi pa ga obdolžujejo, da pohujšuje. Čista resnica!“ —

Načelo moralne indiferentnosti mora torej veljati, ker bi sicer morali uničiti vso sedanjo umetrost in ločiti literaturo od življenja, kar bi bil začelo — smrtni udarec.

Drugi del vprašanja pa je, kako upliva leposlovje na mladino, ki sveta ne pozna. Reči moramo, iz romanov in dram se mladina ne more in ne sme

učiti življenja, in če ga ne pozna, naj jih ne čita! Zakaj namen pisateljev ni, seznanjati mladino z opisi fantazije in strastij, to bi bilo tudi nevarno, ker nobena literatura ne more biti resnična, verna po življenju, zajedno pa zabavna in koristna za onega, ki — recimo — ne pozna življenja, kakor n. pr. kako mlado dekle. Kdor pa pozna življenje in je v svojem značaju in v načelih utrjen, na tega umotvor nima moralnega upliva. In če ga ima, je vzrok sam in ne pisatelj!

Skratka: nemoralnost in nevarnost torej ni v knjigi, v romanu ali v drami, temveč je v stanju sugestije čitatelja ali gledalca. Za to pa pisatelj ni odgovoren, ker pri pisovanju svojega dela ne more misli, kako bo uplival spis na tega ali onega, in se na vsakega ne more ozirati. On piše, da piše, ker ga k temu sili notranja moč, recimo pisateljski poklic; — zato ne smemo od njega zahtevati pedagoga, odgojitelja ali kaj drugega.

Zlobno ali pa neumno je, ako ljudje iztikajo v literarnih proizvodih za nemoralnostjo, ker so sami dobili ta utis in ga bočajo usiliti tudi drugim; še zlobnejše pa je, ako potem podtikajo pisatelju namen pohujšanja, ker ga tako označujejo kot zapeljivca. Takim ljudem veljajo torej besede načelu tega spisa: „Iznašla naj bi se za takovo vrsto ljudij — torba!“

Vid-Cid.

tega moža, ve, da je popolnoma sposoben za tako početje. Zato pa protestujemo z vso odločnostjo proti takemu počenjanju, in opozarjamo na to vse podružnice in vse člane. Naše stališče je gotovo lojalno: družba sv. Cirila in Metoda mora stati nad strankami in se ne sme nikdar upletati v politične boje; vsled tega je pa pogoj, da v odboru ne smejo biti ljudje, kateri so politično prononsirani in kompromitirani, najmaj pa ljudje, kateri to prevažno družbo skušajo izkoristiti v svoje osebne nakele. Ako bi imel „Dihurjev“ urednik Koblar kaj čuta dostenost, ako bi mu bilo količaj za družbo, storil bi bil že davno to, kar bi bilo jedino primerno. Ali njemu ni nič za stvar, nič za našo toli važno, in na simpatije vseh strank vezano družbo, on hoče izkoristiti svoje odborništvo, pa naj to družbo tudi ubije. Tako brezvestno postopanje se samo sodi. Prosim vse prijatelje družbe sv. Cirila in Metoda, naj je ostanejo zvesti še nadalje in naj jo podpirajo, — s Koblarjem pa bodo družabniki na drugem mestu morali obračunati.

(Zdravniška zbornica kranjska.) Drugi občni zbor po zbornici zastopanih zdravnikov vršil se bo dne 27. julija t. I. ob 5. uri popoldan v zbornični pisarni, Turjaški trg 6. II. nadstropje. Dnevi red: I. Porčilo o bolniških blagajnah, njih uplita na zdravniške razmere, in o sredstvih, kako je zbraniti oškodovanje zdravniškega stanu (Dr. Gregorčič). II. O ustanovitvi stanovskega reda za zdravnike (Dr. Bock). III. Ali naj se razširi disciplinarna pravica zbornice? (Dr. Bock). IV. O evidenci vseh v Avstriji izpraznjene zdravniške službe. (Dr. Bock). V. Predlogi. Ker je bil občni shod dne 24. junija zaradi prepide udeležbe neusklepcev, je shod dne 27. julija sklepčen brez čira na število udeležencev. Slučajni nasveti se morajo poslati pismeno predsedniku najkasneje do 22. julija. Na pozneje došle nasvete se ne bo oziralo pri tem shodu.

(Osobna vest) Župan Hribar odpotoval je za teden dan iz Ljubljane.

(Pokop g Ivana Pintarja) Skromen, kakor je bil pokojni g. Pintar v svojem življenju, skoro prav tukoj skromen je bil njegov pokop sinoči ob 1/27. uri. Udeležba spremjevalcev na njega poslednjem potu je bila prilično velika. Udeležili so se pokopa; gg. upravnega odbora „Narodne Tiskarne“ s predsednikom drom. Tavčarjem, člani uredništva „Slovenskega Naroda“, uredništvo „Novic“ po ces. svetošku g. Iv. Murniku in „Slovenca“ po g. kanoniku A. Kalanu, ter mnogo stavcev in tebničnega osebja „Narodne Tiskarne“ in drugih tiskarn. Na krsto sta položili venca „Narodna Tiskarna“ in „Društvo tiskarjev“. Počivaj v miru, najvstrajnejši delavec našega lista!

(Sklep šolskega leta na ljudskih šolah v Ljubljani) Iz roditeljskih krogov se nam piše: Oficijalno se poroča, da bodo letos sklep šolskega leta na četrtek, dne 15. julija. Do sedaj je veljal četrtek za prost dan, in na take dni se običajno na vrsti nikako šolsko opravilo — sklep šolskega leta, ki je tudi šolsko opravilo, bi se torej moral izvršiti pravilno v sredo, dne 14. julija. Ker se to ne zgodi, je nam starišem dokaz, da je Vaša notica: „Usmilite se šolske mladine“ imela le polovični uspeh. Popoludanski šolski pouk je sicer prenehal zaradi nezgodne vročine, a sklep pouka se podaljša za jeden dan! Kako se to vjema, o tem nam naša podaniška pamet ne ve odgovora in skorej dvomimo, da ga vedo gospodje mestni, avtokratično odločujoči višji šolniki sami, ki imajo ta modri ukrep na svoji vesti.

(Vrtna veselica) Šentjakobske trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se bo vrnila, kakor smo že sporočili, jutri, dne 11. julija v gostilni „pri Lloydu“. Sodelujejo pevsko društvo „Ljubljana“ in vojaška godba. Vspored je jako zabaven in raznovrsten. Vnovič opozarjam slov. občinstvo na to veselico, katero prirede vrle in delavne dame, ter želimo rodoljubnemu podjetju najboljšega uspeha in največje udeležbe. Začetek ob 1/5. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. za osebo. — V slučaju, da bi deževalo, se bo vrnila veselica 18. t. m.

(Abiturijentje obeh c. kr. učiteljišč v Ljubljani) prirede v soboto dne 17. t. m. pod vodstvom glasbenega učitelja, koncertnega vodje g. Josipa Čerina in s sodelovanjem gledb c. in kr. pešpolka Leopolda II., kralja Belgijev, št. 27. na korist učiteljskemu konviktu v Sokolovi dvoranji „Narodnega doma“ akademijo. Vspored: 1.) Dr. Joh. Brahms: „Akademiska slavnostna ouverture“, za veliki orkester, op. 80. 2.) Prolog, zložil in govoril abit. g. Vinko Škop. 3.) Jožef Haydn: „Cesarska pesem“, poje ženski in moški zbor jednoglasno s spremjevanjem orkestra. 4.) Josip Čerin: „Domu“, za moški zbor. 5.) a) Dr. Karl Löwe: „Pevec“, balada, b) F. S. Vilhar: „Mornar“, bariton solo s spremjevanjem glasovirja; poje abit. g. Rudolf

Vrabl, na glasovirju ga spremlja gdč. Fanika Biliha. 6.) Robert Schumann: „Pevec“ in „Lepa Nada“, za mešan zbor. 7.) Anton Foerster: „Venec Vednikovih in na njega zloženih pesmi“, za soli, mešan zbor in orkester, op. 24 — Ples. Čeprav prosto rom: Sedeži I. do III. vrste à 1 gld. 50 kr.; se deži v naslednjih vrstah à 1 gld.; galerijski sedeži à 80 kr.; stojiča à 50 kr. — Preplačila se hvaljeno vzprejemajo. Vstopnice se dobivajo v tržnici g. Šešarka, Šelenburgove ulice in na večer akademije pri blagajnici. — Veseli nas, da prirede četrtoletniki abiturijentje tako lepo akademijo in to letos prvič v korist učiteljskemu konviktu. Preverjeni smo tudi mi, da se bo slovensko občinstvo odzvalo vzbudil s posmom ter tako dalo dokaz svojih simpatij, ki jih goji do slovenskega učiteljstva. Tudi učitelji in učiteljice z dežele bodo gotovo prihitali v Ljubljano, da vidijo, s kako odločnim zavednim korakom gre najmlajši in navdušeni naraščaj v svet, na resno delo.

(Gospodinjska šola kranjske kmetijske družbe) Kakor smo že omenili, naročil je letosni občni zbor c. kr. kmetijske družbe, po nasvetu g. Poveta, svojemu glavnemu odboru, da vse potrebno ukrene ter pri kmetijskem ministerstvu in deželnem zboru izposloje primerno podporo v svrhu osnovanja gospodinjske šole za kmetske deklice. Ker je po informacijah z Dunaja podpora za tak zavod zagotovljena, mogoče bude otvoriti projektovano gospodinjsko šolo že prihodnje leto, povodom slavnosti petdesetletnega vladanja cesarjevega. Smoter gospodinjski šoli bo praktično izvzemanje kmetskih deklic v hišnem in kmetijskem gospodinjstvu. Poduk ima trajati jedno leto. Učenke (12—15) naj bi stanovale v zavodu pod vodstvom v to nameščene hiše go spodinje, kateri bo skrbeti za to, da se deklice ne le izurijo v hiši, kuhinji in vrtu, ampak da se pri vadijo tudi samostojnemu gospodinjstvu. Ako se zavod obnese, utegne se ustanoviti več takih šol v raznih delih dežele.

(Šolska razstava) Vodstvo obrtnega nadležnega šole v Ljubljani razstavi dne 11., 12. in 13. julija t. I. v poslopiju višje reslike vse risbe, ki so jih obrtni učenci izdelali v preteklem šolskem letu 1896/97. To razstavo si more imenovane tri dni ogledati vsakdo med 9 in 12. uro dopoludne in med 3. in 5. uro popoldne.

(I. splošno ljubljansko kolesarsko društvo) priredi dne 13. julija t. I. zvečer ob 8. uri v društveni dvorani izredni občni zbor.

(Izlet „Slov. plan. društva“ v Vrata) je bil krasen. Nad 30 izletnikov, mej katerimi je bilo skoro samo edino ljubljansko občinstvo, in lep venec narodnih daz, je poletelo konec divjermantičnih Vrat, kjer se blesti sredi snehljajoče se trate prijazna Aljaževa koča; ponosno stoji okoli nje mogočni sivi velikani in njih čestitljivi poglavjar Triglav, ki se je kazal ravno ta dan izletnikom v vsem divjem veličastvu. Petje, navdušeni govorji in velekrasen izlet navdušili so vsekoga izmed izletnikov, ki žele, da vrlo naše planinsko društvo priredi tekom sezone še več tukih izletov. Reči moramo, da je bil izlet (v delavnik) sijajen in z veseljem opržamo, da se plemenita ideja planinstva krepko širi mej najširje kroge.

(Ljubljanske kolesarice) so nam po svoji zastopnici poslale sledeče pismo: V četrtek ste pod naslovom „Peterburška policija“ prinesli črtico, v kateri na koncu povprašujete: Ali bodo tudi naša policija ukazala slovenskim kolesaricam, da morajo „radi spodbosti“ nositi — hlače? Na to Vam moram, častiti gospod urednik, v imenu omoženih slovenskih kolesaric odgovoriti, da nam tega pač ne bodo naši policiji treba ukazovati, ker me, omožene slovenske kolesarice pri vsakem, tudi budem vetrui do sedaj že italk (!!) nosimo v edno hlače — seveda v rodbini! — Jeden v imenu vseh omoženih slovenskih kolesaric. — P. S. § 19. tisk. zak. nisem sicer citiral, a vendar upam, da ne vržete tega mojega „tudi — popravka“ v Vaš požrešui „koš!“ — V znani svoji galantaosti in v svoji veliki naklonjenosti plemenitemu kolesarskemu športu objavili smo to ljubezni epistulo dobesedno. Ne vemo pa, ali ne bodo gg. soprigi gospoj slovenskih kolesaric po trditah velenecenjene anonsimne do pisnice — razčljeni. Bojimo se tudi, da nas bodo bombardovali s protesti, popravki in ugovori; zato pa prepričamo lojalno vso odgovornost naši gospoj dopisnici z željo, da hlače, katere „že itak“ in „v edno“ nosi v svoji rodbini, tudi poslej vedno — obdrži!

(Muzikalna domaća iznajdba) je razstavljena v sobi „Ljubljane“ v pristorih „Narodnega doma“. Ondi je namreč od nedelje naprej za nekaj dajti izložil gospod Ivan Bađde iz Zgornjih Hostič pri Litiji svoj velenecenjivi patentovani glasovir, ki svira kakor citre in harpa. Ta senzačna iznajdba, s katero je nastopal z velikimi uspehi iznajdbnik že v mnogih mestih ter vzbudil tudi mej odličnjaki strokovnjaki veliko pozornost, je tako priročna za komponiste, za šole in cerkve, ker poje veliko milejše, nego harmonij. „Oesterreichische Musik und Theaterzeitung“ je prijavila sliko instrumenta in iznajdbnika ter jasno priznalo oceno iz peresa Gustava Kühleja, ravnatelja magdeburškega konservatorija. Istotako je prinesel dunajski ilustrirani „Extrablatt“ prav toplo pisano priporočilo. Gosp. Bađde je Slovenec, ki je žrtvoval že velike svote za popolnjevanje svojega instrumenta, kate-

regi je začel delati že I. 1882. ter je prvega izvršil še le I. 1887. Poslej je pa še manjšaj popolnil. Razen razstavljenega glasovirja izvršuje g. Bađde, ki je samouk še: klavirska citra, godalni klavir s oitrami in potokalni klavir. Vse igralce in igralke na glasovirju opozarjam na velenecenjivi instrument, ki je izložen vsak dan od 9. — 12. ure do poludne in od 4. — 8. ure zvečer. Slovenske meninate pa prosimo, naj vrlega rojaka podpirajo!

(Slovensko bralno društvo v Kranju) priredi v nedeljo dne 11. julija t. I. svoj prvi letosni izlet, in sicer na Šmarjetnogoro, pri katerem sodelujejo tudi društveni tamburaši. Odvod iz Kranja ob 3. uri popoldne. Vabijo se vsi člani tega društva, kakor tudi prijatelji izborso izvezbanih tamburašev.

(Beseda k celjski nižji gimnaziji) „Domovina“ piše: „V zadavi sprejemanja učencev v naš utrakovistični gimnazij, in glede sprejemnih izpitov še dosedaj vodstvo tega zavoda ničesar ni ukrenilo. To se pač ne da drugače razlagati, kakor da naše človekoljubne višje oblasti nočijo in ne prepustijo, da bi se bilo že kaj storilo. Stariši počašujejo pri učiteljih, kaj in kako, a učitelji samo nemo pomigavajo z ramami, „mi še nič ne vemo, kako bo“ in ali če sploh kaj bo. To je nečuveno, nezasišano, škandalozno, skrajno razčaljivo ter izzivno ravnanje proti slovenskemu narodu, da se dosedaj kaj takega v Avstriji mej poštenim svetom ni doživel; to je poosobljena korupcija. Druga besede tako malovestno, samcpašno in neznačajno ravnanje ne more več rajti. Kakor vse sedaj stoji, si mislimo naši merodajni višji, tako: Mi ne izpisemo sprejemnih izpitov, zato se nikdo ne more oglašati, in če se nikdo ne oglaši — pa bo stvari konec, gimnazije ni treba — to je potem dognana stvar. Naši visoki in višji vzgojevalci bodo — v slučaju resničnosti naših slutenj — doživel takega odpora in plačila, kakor ga še nikdar ni doživel v višja šolska oblast od slovenske strani. Naše potrpljenje je do vrha prikelo. Da pa naše gornje sumnje niso neosnovane, kaže imenovanje novega deželnega nadzornika za slovensko šolstvo, Leopold Lempelna, trdga, slovenščini neveščega — germanista. To je odgovor na naše zahteve glede slovenskega nadzora, to je pridobitev za vrnitev naših poslancev v deželni zbor, to je pridobitev njih pogačanja z vladom na Dunaji, od koder so naši najzvestejši poslanci vsi soglasno obmolknili. Sto in stokrat se je povdarjalo, da se z mirnim, prevdarnim, častnim, poštenim postopanjem pri nas ne da doseči nobena ni najmanjša pravica, če tudi nam gre po božjih in človeških zakonih, če tudi nam gre po krvnih in gmočnih davkih, če tudi nam gre po dušnih potrebah, zato ker naši šolski in narodni prijatelji niso vajeni trpeti, da bi se godila tudi Slovencu pravica. A vsaka sila do svojega česa, in na nas Slovencih je čas, da se dvignemo in pokažemo, da znamo biti tudi brezbarbni bojevniki, če se nas do srca razčali in do skrajnosti vznemiri. To je naša stara in nova pravda.“

(Okrožno sodišče v Mariboru) Pravosodno ministerstvo je že odredilo ustanovitev okrožnega sodišča v Mariboru. Okrožje bode obsegalo sodne okraje: Ormož, Št. Lenart, Ljutomer, Marenbreg, Gorenja Radgona, Ptuj, Slovenska Bistrica in Maribor, levi breg Drave in desni breg Drave, kateri okraji so doslej pripadali celjskemu okrožju. Novo okrožno sodišče začne poslovati dne 1. januarja 1898. Sedanje sodišče Maribor levi breg Drave in Maribor desni breg Drave se združita v jedno. Upamo, da nam bodo to v narodnem oziru na korist. Celje izgubi nekaj nemških uradaških, Maribor pa utegne pridobiti nekaj slovenskih odvetnikov, a če bodo mej njimi kaj delavnih mož, se lahko oživi narodno življenje v prijaznem mestu ob Dravi.

(Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) prireja sedaj kar shod za shodom. Komaj se je vršil shod v Dolinčicah v Rožni dolini, že zopet sta načnajena dva javna shoda, in sicer jeden jutri v nedeljo, dne 11. julija v Gozdjanah, drugi pa dne 18. julija ob polu 4. uri popoldne pri „Bužljeju“ v Vabni vasi blizu Tinj, občina Pokrče. Na obeh teh shodih se bodo poročalo o delovanju državnega in deželnega zobra. Poročala bosta gg. državni poslanec Lambert Einspieler in deželni poslanec Franc Grafenauer. Mej drugim se bodo govorilo tudi o kmetskih zadrgah in šoli. Zborovanju sledi prosta zabava. Naj bi ti shodi obrodili obilo sadú!

(Koroške novice) Koncem tega šolskega leta obhaja koroška meščanska šola 25letnico svo-

jega obstanka. — Celovška mestna hranilnica presegla je te dni prvi milijon svojega prometa. Zavod obstoji šele jedno leto. Nekateri koroški Slovenci so še vedno toliko neprevidni, da pomagajo kupičiti dežurni žakelj, iz katerega se trosi denar za razne pravne ske namene. Da bi takim "slepcom" vsej kmalu padla mreza raz oči! — Dne 28. junija šla je neka družba iz Ljubljane na 2752 m visoko goro Montaggio. Pol ure pod vrhom utrgali so se nad hribozaci, meji katerimi je bila tudi jedna dama, veliki kosovi skal. Jeden gospod se ni mogel hitro egosti prateči nesreči, in mu je utrgana skala priletelna na raztegnjeno roko ter mu jo budo ranila. — Sit življenja je bil pečarski pomočnik Kristijan Struckl, ker se je zastupil z lončarsko ostekljino (Haflerl-sur) — Okrajni komisar A. pl. Pawłowski je imenovan višjim komisarjem v VIII činovnem razredu. Inženir poštnega in brzjavnega ravnateljstva v Gradcu, Franc Hlawatsch, pa je dobil naslov in značaj višjega inženirja. — Dne 30. junija je začgal 11letni otrok listnjak svojega očeta. Zgorelo je vse gospodarsko poslopje in stanovanje gospodarjevo. Škoda znaša 4000 gl. — Dne 3. t. m. je goren gozd v Toplicah, ki meri šest hektarjev. — Zastupiti se je skušala v Celovcu neka delavka tobačne tovarne. Takoj došli policijski zdravnik ji je brž dal protisredstva, ki bodo baje zopet ohranila samomorilki življenje. — Strašna toča je padala dne 3. t. m. okoli Št. Vida, Hüttenberga, Trušenj itd. Prozročila je velikansko škodo. Kaj bo počel ubogi kmetič? — Dne 4. t. m. so imeli biciklisti dirko od Zgornjega do Spodnjega Dravograda. Te dirke so je udeležilo precej kolejarjev iz Koroške, Tirolske in Štajerske. Jeden iz Grada, česar ima pa ni znano, je prvi došel na cilj. — Preteklo nedeljo bilo je videti obilo kresov na čast slovanskih bisigovestnikov sv. Cirila in Metoda, in to vključil silnemu dežju, ki se je ravno vsul ob tem času. Letos je bilo videti nekak načršaj teh kresov, kar priča, da se je pričel teptani koroški Slovenec zavedati.

(Nova podružnica sv. Cirila in Metoda) se snuje na Koroškem, in sicer za Pokrče in očko lico. Ustanovni shod bude v nedeljo dne 18. julija. Po številu je ta podružnica na Koroškem 17. Bog ji daj obilo uspeha!

(Strašen roparski napad) se je zgodil v nedeljo, dne 4. t. m., na Lattenbergu blizu W. I. berga na Koroškem. Neki fant je napadel nekoga že postaranega tesarja in mu prizadel z nožem po vsem telesu budih ram. Krivočni napadač je tesarju jedno uho popolnoma izrezal, na jednem delu lica mu pa popolnoma izrezal meso. Na kolesih, na rekah in nogah je imel tesar toliko mnih ram, da se ni mogel ganiti z mesta, kjer je ležal. Oo 10. uri zvečer so pršli orožniki in spravili nešrečnega moža v bolnico v Wolfsberg. Ondu se je toliko zavedel, da je mogel imenovati nspadalca, katerega so že zasledili in zaprli, drugi dan pa je tesar po strašnih mukah umrl.

(Sijajno zadoščenje) je dobil pred goščko porotno hranilnico Žgou, ki je bil točen, da je 26. marca sunal z bodalom na palici mizarja Valentinuzija ter ga nevarno ranil. Gosp. Žgon je izgubil s tem celo leto v šoli in je tudi moralno veliko pretrpel. Vladni zastopnik, ministralni svetnik baron Czapka, je na podlagi uradnih informacij tržaškega predsedanstva dne 13. maja t. l. v državnem zboru imenoval gosp. Žgona, "zločinka iz narodnega sovraštva". Sedaj je dognala preiskava, da je bila mizarja zadana raca s štiri voglastim bodalom, docim ni imel Žgon nikdar takega orčja, in da je imel tistega večera palco brez vsakega bodala. To palco ima sodni dvor. Dalje pa se je tudi razsodilo, da bi se bil Žgon smel tudi s tako palco braniti, ker sta ga v temi, na samem napadlu in pretepalu dva človeka ter ga zasledovala prav v hišno vežo. Ta napadalca sta bila tožitelj, mizar Vantinuzzi sam in neki Martinis, proti katerima bo postopalo drž. pravdništvo, ker sta pričala večkrat krivično. Žgon je bil oproščen. Eno novega dokaza, kakšno grozodejstvo je zakrivil Sio venec proti Italijanu, in kakšne so tiste slovite uradne informacije, na katerih se tolkokrat sklicuje slavna vlada, kadar se gre proti Slovanom!

(Tržaški občinski svet) je v zadaji seji vzprejel uprav monstrozn predlog, kateri je stavljal fimožni d' Angel, da je namreč odpraviti z javnih ulic vse okolišanske prodajalke kruha in drugih živil ter prodajalce ogla, da ni smeti dopuščati po ulicah vozov, v katerih so vpreženi voli, da je odpraviti prevažanje umazanega perila ter polaganje in nakladanje istega ob oglih ulic. — Ta predlog, kateri sta pobijala Gorjup in Vatovec, ima namen oškodovati okolišanske Slovence, bare kovalo ga je divje sovraštvo proti Slovencem, a "Edinost" pravi: Odpravite le vse slovenske prodajalke in prodajalce, in tekem jednega meseca boste imeli v Trstu pravo revolucijo.

(Premeščenje) Učitelj na tukajšnjem učiteljsku g. Alojzij Sokoll je premeščen na učitev ljišče v Kopru.

(Junaki!) Nedavno so gostovali dunajski dvorni igralci v Budimpešti, a ogerski časopisarji v družbi nekaterih fantalinov so — kakor znano

delali v gledališču take škandale, da je policija 21 razsajačev zaprla. Vsi, razen jednega, so bili radi razbijanja, žvižganja, zmerjanja, metanja gušnih stvari in radi pokajanja s kapicami obsojeni. Škandale so obsojali vse početni avstrijski listi in celo vse zmersni ogerski časopisi. Posl. Eötvös pa je v zbornici interpeloval ministerstvo, kako meni vlasta kasnovati — policijo, ker je razšalila — "junake" in "najboljše Madjare" ... Če so ti razsajači "najboljši" Madjari, kakšni morajo biti še drugi! In če nazivljajo drž. poslanci razgrajade — "junaki", kdo bi ne imel respekta pred modernimi potomci Husov?

(Pesnik "Mamzelle Nitouche") in "Lope Helene", francoski akademik Henri Meilhac je v Parizu umrl zajetiko. Pokojnik je imel kot dramatični pesnik najslajnejše uspehe. Večina njegovih libretov se je vzdrlala trajno na prvih opernih gledališčih. Za Offenbacha je spisal: "Lope Helene", "Veliko vojvodino Grolsteinsko" in "Parisko življenje". V drožbi s Halevyjem tekst za "Carmen" in "Malega vojvoda"; zlasti znana pa je njegova "Frou Frou". Za Maeterlineta je napisal tekst k operi "Manon Lescant", z Mandrom pa je spisal tudi v Ljubljani prijavljeno "Mamzelle Nitouche". L. 1869. je dobil vitežki red častne leg je, l. 1888. pa je postal član akademije.

(Priljubljenost italijanskih delavcev.) Italijanski delavci preplavljajo ves svet; zadovoljujejo se z malim zaslužkom, če ni drugače, samo da odjedo domaćinom kruh, zato pa se primerjajo malone povsod izgredi, kjer dobe Italijani delo. Te dni so bile v pobožnem Inomostu velike demonstracije proti Italijanom. Domaći delavci so hoteli italijanske kar pobiti. To je policija pač preprečila, a batu se je novih izgredov, ker Italijani nečejo oditi iz Inomosta.

(Miši in stotaki.) V Pajusanu na Ogerskem je živel velik skupuh Božidar Krassovan, ki se ni nikdar do sitega najedel, in česar familija je uprav stradal. Tekom let je naskoparil 70 stotakov ter jih skril v zaboljek. Nedavno je hotel kupiti njivo ter jo plačati s stotaki. Ko pa je odpril zaboljek, našel je v njem gnezdo peterih mišij in stotake povsem razglodane. V prvem hipu se je hotel Krassovan usmrtili, kar se mu je zabranilo, a kmalu je zblaznil, da so ga prepeljali v norišnico.

Književnost.

Cerkvena glasba. Gospod stolni kapelnik Anton Foerster nam je zopet 2 Te Deum a komponoval in izdal. I. Te Deum opus 58 IV. voce inaequal zložen po prelepih motivih "Hvala bō Bogu". II. Te Deum opus 63 IV. voce aequal. (Dobiva se pri skladatelju.) Cena jedne partiture 25 kr., skoš se vzame 5 komadov, plača se le 1 gl. Ker je cena pri riture nenavadno nizka, je potem takem tiskanje ali prepisovanje posameznih glasov nepotrebno, poje se torej iz partture, kar je najbolj pravljivo. Gospod skladatelj je obče poznat, zato bi bilo nepotrebno te dve, zelo pripravni skladbi obširno episovati; ob kratkem se lahko reče, da je to delo najboljšega priporočila v polni meri vredno. V obeh opisih je ves tekst komponovan in vendar se dasta obe skladbi v prav kratkem času izpeti, Zaradi tega je vpletel skladatelj več recitativov.

L. B.

"Vienac" broj 27. prinaša te le spise: Zdrav i bolesni. Pripovijest. Piše A. M. S. — Na Ivanje. Spjevalo Viktor Car Emin. — Zloba. Izvorna priča Napisa gosp. Dragutin Jovan. — Ivan Ivanović je kriv. Komedija u jednom činu. Napisa V. V. Bilibin. — Blješće s puta. Piše Ladislav Ladanjski. — O oporuči Marka Marulića i o najstarijim izdanjima njegovih djela. Napisa Mirko Breyer. — Richepinov "Chémineau". Piše M. Sabić. — Listak: † O. Euzebij Fermendžin, K slikama. Književnost. Svaštice. — Slike: Lubi me od srca. Slika H. Rascha. Augusta Posilovića načrt pročelja za umjetnički paviljon v Zagrebu.

Brzojavke.

Dunaj 10. julija. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenciji vse, tu mudeče se ministre, in se z njimi posvetoval o političnem položaju.

Dunaj 10. julija. "Vaterland"java, da ni samo dr. Bärnreiter poznal vsebinu jezikovnih naredb predno so bile razglašene, nego da jih je vlada vročila tudi še raznim drugim nemškim prvakom v presojo, a da jim ni noben ugovarjal.

Dunaj 10. julija. Sultan se je brzojavno obrnil do cesarja in ga prosil, naj podpira turške zahteve glede pogojev miru z Grško. Cesar je na to sultanu brzojavno odgovoril. Brzojavka je pisana tako prijateljski, a odklanja odločno turške zahteve. Cesar svetuje sultanu naj v lastnem interesu vzprejme pogoje miru, kakor so jih formulirali poslaniki velesil, zlasti naj se zadovolji z nasvetovano regulacijo meje, ki se strinja s principi, katere je prvotno zastopala turška vlada, in ki je z drugimi pogoji vred maksimum tega, kar morejo velesile

koncedirati Turčiji. Ta cesarjeva brzojavka obuja največjo senzacijo. Splošno se smatra kot sijajen dokaz popolnega soglasja Avstrije in Rusije glede orientnega vprašanja.

Praga 10. julija. Vlada je od tod odposlala v Hev več oddelkov policije, konjenikov in pešakov, ter oddelek orožnikov. Po došlih poročilih prirede Nemci v Hevu velikansko demonstracijo, eventualno na bavarskem ozemlju.

Pariz 10. julija. Avstrijski minister unanjih del, grof Goluchowski, se snide v zdravilišču Vichy s francoskim ministrom unanjih del s Hannetauxom.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja počasovanja po "Moll-ovem francoskem žganju in soli" dokazujo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešuječe, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetji razpoložila to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogar na DUNAJU, Tschlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

Proti zobobolu in gnijebi zob izbirno deluje

Melusina ustna in zobna voda utrdi dlesno in odstranjuje neprjetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

Iekarna M. Leustek, Ljubljana, Resiljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu. (91—26)

Mladi ljudje naj se vedno spominjajo, da samo Santal Midy pomaga in da je nepotrebno, tuje snovi primešavati, ki dražijo obistu in mehur. Zahteva naj se ime Midy na vsakem okroglem tobolcu. I. 243—2)

Najtečnejša umetna hrana otrokom

je, kakor splošno priznavajo zdravniki, popolnoma skraba prosta

Frana Giacomelli-ja

I. dunajska otroška redilna moka

dobavitelja društva c. kr. državnih uradnikov avstrijskih, Dunaj, XV/I, Robert Hamerlinggasse 1.

Ogromna množina spričeval in priznalnih pisem. — Velika skalička 80 kr., majhna 45 kr.

Zaloga pri g. lekarnaru M. Mardetschläger-Ju pri zlatem orlu v Ljubljani, Prešernov trg št. 2. Dalje v vseh lekarnah in drogerijah. (880—5)

Umrli so v Ljubljani:

V deželnini bolnic:

Dne 1. julija: Jakob Mojškerc, gostač, 50 let, rak v želodcu.

Dne 7. junija: Valentin Judež, kajžar, 58 let, prisad.

— Franc Hlapar, tovarniški delavec, 39 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
9	9. zvečer	737·3	21·7	sr. szah.	skoro jas.	
10.	7. zjutraj	737·9	19·8	sl. jvhzh.	skoro obl.	0·0
*	2. popol.	736·0	27·7	sr. vzhvz.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 23·0°, za 3·4° nad normalom.

Dunajska borza

dne 10. julija 1897.

kupni državni dolg v notah	102 gld. 15 kr.
kupni državni dolg v srebru	102 . 25
Avstrijska zlata renta	123 . 20
Avstrijska kronska renta 4%	101 . 15
Ogarska zlata renta 4%	122 . 85
Ogarska kronska renta 4%	100 . 15
Avstro-ogrske bančne delnice	952 . —
Zreditne delnice	370 . —
London vista	119 . 50
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 . 70
10 mark	11 . 73
10 frankov	9 . 52
Italijanski bankovci	45 . 50
čr. cekini	5 . 65

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ob prebitki izgubi, ki nas je zadela vsled prerane smrti gospoda

Frana Čož-a

desnetnika pri c. in kr. pešpolku št. 17

za obilno spremstvo k zadnjemu počitku ter za darovane vence izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem svojo najiskrenje zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo gg. c. in kr. častnikom, č. g. vojaškemu kuratu za tolažnični govor, stanovskim to-arišem ranjega ter vsem prijateljem iz Smarthege.

(1000)

V Ljubljani, dne 10. julija 1897.

Žaljujoči ostali.

V vročem letnem času

se more priporočati kot najboljša in najkoristnejša (1698-6)

osvežajoča in namizna piča, posebno pripravna za mešanje z vinom, konjakom in sadnimi sokovi,

MATTONIJEVE **GIESSHÜBLER** načitljive lužne KISELINE

Ta upliva osveževalno in oživljajoče, vzbuja slast do jedij, pospešuje prebavljenje. Po letu je pravo okrepečevalno sredstvo.

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Tako se vzprejmeta dve spretni šivilji

za živote in se trajno namestita. (991-3)

Leopoldina Jeán

Fran Jožefova cesta št. 5. pri tleh.

V novozgrajeni hiši se vzprejmo

3 dijaki

(prvo in drugošole) iz dobre hiše na stanovanje, hrano in oskrbo. — Kje? pove iz prijaznosti (do 20 t. m.) upravnštvo „Slov. Naroda“. (997-2)

Stanovanje

v III. nadstropju na Vrtači se odda s 1. avgustom t. l. (981-3)

Več se izve pri F. Supančiču, Rimska cesta 16.

Kavcije zmožen

gostilničar

ki je več obeh deželnih in italijanskega jezika, se išče za neko hoteljsko restavracijo. (98-2)

Več v upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Usnjarijo

z vso potrebnou opravo, stanovanjem in vrtom v prijaznem mestu na Kranjskem, blizu železniške postaje, se radi bolezni takoj v najem odda. — Kje? pove iz prijaznosti upravnštve „Slov. Naroda“.

Turistom, častnikom, peš-potovalcem se najbolje (645) priporoča gotovo učinkujuči Benoit-ov (19)

Salicyl-obliž za kurja očesa

v pismih à 40 vinarjev proti kurjim očesom, trdi koži itd. Zaloga pri J. Mayer-ju, lekarnarju v Ljubljani.

Prodajalnica

s kuhinjo

oddala se s 1. majem v najem na Valvarjevem trgu (prej Križevniški trg) št. 5.

Več se izve pri F. Supančič-u. (220-23)

Prva tržaška tovarna za asfaltne izdelke in pokrivanja

Panfilli & Comp.

prevzemlje pokrivanja z lesnim cementom, pokrivanja z asfaltno strešno lepkom, dobavljanje isolirskih plošč strešne lepke, lesnega cementa in asfaltnih izdelkov (959-2)

4 zlate, 18 srebrnih svetinj, 30 castnih in priznalih diplom

Kwizdov restitucijski fluid

c. in kr. priv. umivalna voda za konje. Cena 1 steklenici 1 gld. 40 kr. a. v. Že 35 let v dvornih konjskih hlevih, v vsejih hlevih vojaštvu in civilstvu v porabi, za krepčanje in zopetno okrepljenje po vsejih strapacilih, prizvajenju, trdosti kit itd., vspomembja konja za izredna dela v trainingu. Pisten samo z gorjno varstveno znamko se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske. (267-6) I

Glavna zaloga:

Fran Ivan Kwizda c. in kr. avstr.-oger. in kralj. rumun. dvorni dobavitelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju,

Zahvala.

Podpisane izrekam „Foncieri“, Peštanskemu zavarovalnemu društu, toplo zahvalo za povoljno odškodnico vsled poškodovanja po nezgodi, katero mi je glavni zastopnik gosp. Fran Kandare točno izplačal.

Ljubljana, dn. 8. julija 1897.

Alojzij Lenček,
trgovec.
(1003)

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1897.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga čez Trbiž. (962-154)

Ob 12. uri 6 min. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Fransensfeste, Ljubno; čez Selšthal v Aussee, Ischl, Gmünden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 min. sijutra osobni vlak v Trbiž, Pontabell, Beljak, Celovec, Fransensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selšthal v Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyer, Linz, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Hob, Francove vari, Karlova vari, Prago, Lipško. — Ob 11. uri 50 min. popoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabell, Beljak, Celovec, Ljubno, Selšthal, Dunaj. — Ob 4. uri 5 min. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Fransensfeste, Ljubno; čez Selšthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reiffing v Steyr, Linz, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Hob, Francove vari, Karlova vari, Prago, Lipško, Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 39 min. popoldne osobni vlak v Lesce-Bled. (le ob nedeljah in praznikih.) — Ob 7. uri 46 min. zvečer osobni vlak v Lesce-Bled.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. sijutra mešani vlak. — Ob 12. uri 56 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiža.

Ob 5. uri 62 min. sijutra osobni vlak v Dunaju via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyr, Pariza, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Ljubno, Pontabell. — Ob 4. uri 57 min. popoldne osobni vlak v Dunaju, Ljubna, Selšthal, Beljak, Celovec, Fransensfeste, Pontabell. — Ob 9. uri 6 min. zvečer osobni vlak v Dunaju via Amstetten in Ljubno, iz Lipškega, Prage, Francove vari, Karlova vari, Hob, Marijine vari, Plzen, Budejvice, Linca, Steyr, Solnograda, Beljaks, Celovec, Pontabell. — Ob 10. uri 25 minut zvečer osobni vlak v Lesce-Bled. (le ob nedeljah in praznikih.)

Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. sijutra mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 56 min. zvečer mešani vlak.

Dohod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 25 min. sijutra, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. sijutra, ob 11. uri 8 min. popoldne, ob 6. uri 20 min. zvečer, ob 9. uri 66 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogerski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah, Švici itd proti poltnim bolezni, zlasti proti

vsake vrste spuščajem

uporablja z najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjanje Juskinic na glavi in v bradi, za čiščenje in desinfekcijo polti je takisto splošno priznan. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovinah. Da se pride steparijam v okom, zahtevaj izrecno Bergerjevo kotranovo milo, in pazi na zraven natisnjeno varstveno znakko. Pri neozdravljivih poltnih boleznih se na mesto kotranovega mila z uspehom uporablja

Bergerjevo med. kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje

nesnage s polti,

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabe služi

Bergerjevo glicerinovo-kotranovo milo, v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano. Cena komadu vsake vrste z navodom o uporabi 35 krajc.

Od drugih Bergerjevih medicinsko-kosmetičnih mil zaslužijo, da na nje posebno opozarjam:

Benzoe-milo za fino polt;

karbolsko milo za uglajenje polti pri pikah vsed koz in kot razkužajoča mila;

Bergerjevo smrekovo-iglasto milo za umivanje in toteto;

Bergerjevo milo za nežno otročjo dobo (25 kr.);

ichtyoloovo milo proti ruščeci obrazu;

milo za pege v obrazu jako učinkuje;

taninsko milo za potne noge in proti izpadanju las;

zobno milo, najboljše sredstvo za čiščenje zob.

Gled vseh drugih Bergerjevih mil se najde vse potrebno v navodilu o uporabi. Zahajevaj vedno Bergerjeva mila, ker je mnogo ničvrednih imitacij. (407-8)

Prodaja se v Ljubljani v lekarnah gg. V. Mayr, G. Piccoli, J. Svoboda in U. pl. Trnkoczy-ja, dalje skoro v vseh lekarnah na Kranjskem.

Odkrovjan na svetovni razstavi (28)
Čikagi s svetinjo. (10)

Poštni praktikant

vzprejme se pri e. kr. poštnem uradu v Grosupljem. (1006-1)

Mlad, dobro izvedban

organist
z lepimi spričevali, tudi v cecilijskem petju in godbi izurjen, želi premeniti dosedanje mesto s kakim drugim. — Naslov se izvira v upravnosti „Slovenskega Naroda“. (992-2)

Po ceni je na prodaj

hiša

z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, z drevjem nasajenim vrtom in njivo v Stanečah pri Šent Vidu nad Ljubljano. Hiša se odda pod pogojem tudi v najem.

Kupec naj se oglaši pri lastnici Mariji Merhar, Pred škojjo št. 20 v Ljubljani. (987-2)

V hiši št. 3 v Šelenburgovih ulicah so na prodaj dobro ohranjena

okna, žaluzije in vrata.

(985-2)

100 do 300 goldinarjev na mesec lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. — Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutschesgasse 8, Budapest. (996-1)

Izredno fine kartonaže elegantni novi vzorec za krošnarje dobavlja najcenejše Viljem Fuder izdelovatelj kartonaže v Terezinu (Thereisenstadt) na Českem.

Avzug Repio

sodarski mojster (61-27)

v Ljubljani, Kolezijske ulice št 16, v Trnovem se priporoča slav. občinstvu in naznanja, da izdeluje in pravila vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. Tudi prodajam in kupujem staro vinsko posode.

V gostilni „Pri zlati ribi“

v Ribjih ulicah štev. 6

dobé se vsak dan

sveži raki.

S spoštovanjem Franjo Rozman, gostilničar.

(929-6)

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov

v vseh barvah

(98-50) priporoča

Karol Recknagel.

Natala označenja.

Josip Reich
likanje suknja, barvarija
in kemična spiralnica
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
(24) Postrežba točna. — Cene nizke.
A. Eutenszt
Ljubljana, Židovske ulice št. 4
Velika zaloga obuval (25)
lastnega izdelka za dame, gospode in
otroke je vedno na izberi.
Vsakršna narodila izvršujejo se točno
in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamovanejo. Pri zunanjih na-
ročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl
v Ljubljani, Pred škofijo hiš. štev. 2.
Zaloga.
Suknenega in manufakturnega blaga.

F. CassermaNN

krojač za civilne oblike in raznovrstne uradniške uniforme in
poverjeni zalagatelji c. kr. univ. blagajnico drž. železnic uradnikov
v Ljubljani. Šelzorburgova ulica št. 4
priporoča se prefast, duhovščini in slavobinstvu za obilno narodenje razno-
vistnih oblik, katere izvaja ceno, od najfinnejše do najpristejsje oblike.
Mere se shranjujejo. Vnajnjim narodilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Giavna zaloga prvih tovar na najfinnejših klobukov
J. S. BENEDIKT
ustanovljeno 1830. Ljubljana pri prejici
Starri trg št. 1/6. 26
Prekuvovalcem tovarniške cene. Ceniki se posiljajo brezplačno.
Najcenejša zaloga klobukov

Moderci
izvrstne facone, najboljši izdelek
najcenejšo pri ALOJZIU PERSCHE
Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.
Pijite domači liker iz planinskih zelišč

Triglav
21) v Vodmatu št. 3
priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo
KOVASKO obrt
izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom
vezzi za stavbe ter jamči za dobro in točno potrebo.

Antonija Taux
Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in velocipedov.
Ceniki zastonj in franko.

Henrik Kenda
ceneni lepi klobuki za dame.
Vedno zadnje novosti.
Popravlja se urno in prav po ceni.
Modni žurnali frank in zastonj.
LJUBLJANA.

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann
urar v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo zalogo
vseh vrst
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in
stenskih ur, budilk in salonskih ur
vse le dobre do najfinnejše kvalitete po
nizkih cenah.
Novosti v žepnih, kakor tudi v sten-
skih urah vedno v zalogi.
Poprave se izvršujejo najto oneje.

Fe. Sevöile
puškar v Ljubljani
Židovske ulice št. 3
priporoča svojo bogato zalogo
orožja za lov in očehno var-
nost, streličiva in potre-
ščna za lovec.
Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Fran Dettter
Ljubljana, Stari trg štev. 1.
Ši valnih strojev.
Tu se tudi dobijo vsakovrstni kmetijski stroji.
Posebno pa priporoča svoje izvrstne stanno-
reznice in matatilnice, katere se dobivajo
vzlic njih izbornosti cenó.
Ceniki zastonj in poštne prosto.

Post Franco Št. 22.
veliko zaloga
Najcenejše cene.
Klobukov
priporoča J. Soklič.
(17) I. Št. 22.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se prefast, duhovščini in slavobinstvu za obilno narodenje raznovistnih oblik, katere izvaja ceno, od najfinnejše do najpristejsje oblike.
Mere se shranjujejo. Vnajnjim narodilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Prej J. Vodmat Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se prefast, duhovščini in slavobinstvu za obilno narodenje raznovistnih oblik, katere izvaja ceno, od najfinnejše do najpristejsje oblike.
Mere se shranjujejo. Vnajnjim narodilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Najcenejša zaloga klobukov

J. J. Nagglas

Ljubljana Turjaski trg štev. 7.

Igo. Fasching-a vdove

ključavnica vrtstvo
Poljanski nasip št. 8 (Reidova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo
štedilnih ognjišč
najpriprostejših, kakor tudi naj-
najboljših, z zelo medjo ali mesingom
montiranih za obliko s pečnicami ali
kalilami. Popravljajo hitro in po
cenat. Vnajnja narocila se tečno izvršijo.

Mehanik

Ivan Škerl
opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja
šivalno stroje in velenje
najraznovesnejših, kakor tudi naj-
najboljših, z zelo medjo ali mesingom
montiranih za obliko s pečnicami ali
kalilami. Popravljajo hitro in po
cenat. Vnajnja narocila se tečno izvršijo.

Vnajnje izber najnovejšega

Najcenejša zaloga klobukov

Swinatega blaga

črno in barvasto,
za cele oblike in bluze, priporoča
po najnižih cenah
Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Pekarja

Stasičarna
V Ljubljani, na Starem Trgu št. 21

postreza točno
z najraznovesnejšimi štrikrat-
na dan svetimi, ukusnimi, zdra-
vimi in slastnimi.

V slasčičarski

pekovski obrt

spadajočimi izdelki.

Tu je dobiti v sak dan
domačo potrivo, vseh vrst kruh
na vago, ržen kruh in prepe-
čenec (Vanille Zwieback).

JUHNA ZABELA MAGGI

Maggi-jeva juhna zabela je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic zadošča. V izvirnih steklenicah od 50 vin. naprej dobiva se v vseh delikatesnih, kolonijalnih, drogerijskih in specerijskih prodajalnicah. Izvirne stekleničce se z Maggi-jevo zabelo najeneje napoljujejo. (946)

Lavn-Tenis igre
Croquet igre
Igre s keglji
Šahove igre
Domino igre
Dirkalne igre
Družinske igre

Fr. Stampfel
v Ljubljani
Kongresni trg
Tonhalle.
(882—7)

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po lkrat do 2krat na teden iz Rotterdamia v New-York.

Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 9.
Pisarna za medkrov: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . mark 290—400*)
" 1. novembra do 31. marca . . . . . 230—320

II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . . . mark 200
" 16. oktobra do 31. julija 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (964—2)

Jabolka in hruške za mošt

se kupujejo.

Ponudbe pod J. 1698 Rudolfu Mosse, Stuttgart (Nemčija).

Zobozdravnik A. Paichel

Pod Trančo št. 2, poleg čevljarskega mostu, I. nadstropje
ustavlja na najnovejši in najboljši način (16—31)

umetne zobe in zobovja

brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije.

Odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem žive.

Fini bicikelji z vsemi pripravami in z jamstvom po 110 gld.

Glavna zastopstva najboljših tovarim imam le jaz, in sicer:

Styria, Swift, Helikal, Premier, Neuman, Kurir,
Germania, Kaiser in angleške.

Vsa popravila se točno in ceno izvršujejo. — Stara kolesa zamenjavam.

Za obilen obisk se príporoča in vabi

Ceniki zastonj in se
ponujajo tudi po pošti.
(937—3)

Fran Čuden
urar v Ljubljani.

Razglas.

Glasom sklepa kranjske hranilnice bode dobivalo pet zunanjih učencev s Kranjskega pouk na ljubljanskem trgovskem in odgojnem zavodu in tudi učna sredstva brezplačno za šolsko leto 1897/98, ki se prične dne 1. oktobra t. l.

Učenci, ki na to reflektujejo in so dosegli 14. leto starosti, naj vpošljejo svoja spričevala s priloženim nacionalom in dokazom revnosti, kakor tudi svoja spričevala o dovršenem 3. realčnem ali gimnaziskem ali višjemeščanskem razredu, s pohvalno noto o hravnosti in vsaj zadostnim učnim vspehom, **do najdlje 30. septembra t. l.** semkaj, da se potem vse došle prošnje predložé slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice, da o njih sklepa.

V Ljubljani, dné 15. julija 1897.

Ravnateljstvo trgovskega učnega zavoda:

Ferdinand Mahr
ces. svetnik.

Trgovina (1004—1)

z manufakturnim in drobnim blagom v živahnem mestu na najlepšem prostoru, se dá pod ugodnimi pogojih v najem. Zaloga blaga 5% pod lastno ceno. Ponudbe pod E. B. 1000 na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Ogersko-hrvatsko delnico pomorsko (60) parobrodno društvo v Reki. (28)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoča vožna črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki)

v DAVLYACCHIO Redne vožnje: V noči od sobote na nedeljo hitri parniki v Zader-Spljet-Gruča (Ragusa-Castelnuovo-Kotor. V pondeljek ob 10. uri zveč. hitri parniki Zader-Spljet-Metkovič. V sredo ob pol 11. uri dop. hitri parniki Zader-Kotor. V četrtek ob pol 10. uri zveč. poštni parniki v Zader-Spljet in na otroke do Kotora. Vpetek ob 1. uri pop. poštni parniki v Lošinj, Selve, Zader, Senišča, Traù, Castelvecchio in Spljet. Vsako nedeljo ob 7. uri zjutri, izlet Reka-Opatija-Lošinj in nazaj.

Vožni redi se nahajajo v Waldheim-ovem „Konduktnerju“ štev. 593—604.

Zahvala.

Podpisane sem pri „Foncieri“, Pešanskom zavarovalnem društvu, proti nezgodam zavarovan.

Pred kratkem sem se poškodoval in to društvo mi je po svojem zastopniku, gospodru Franu Kandare odškodnino povoljno in točno izplačalo.

Zato izrekam svojo prisrčno zahvalo in „Fonciero“ toplo priporočam.

Ljubljana, dné 8. julija 1897.

Anton Boe.

(1002)

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak

kdo ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

(965—3)

Razglas.

Na c. kr. veliki državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred,

v četrtek, dné 12. julija t. l.

od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. Vzprejemne preskušnje vršile se bodo v petek dné 16. julija, od 1/2. ure zjutraj dalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali ojihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 50 kr., ki se bode onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Od Kranja oddaljeni učenci, pa se morejo javiti za vzprejem tudi pisemo, vposlati pa morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso. Vendar pa se morajo v petek, dné 16. juiija pred preskušnjo predstaviti osebno ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. drž. velike gimnazije v Kranju,
dne 2. julija 1897.

Zaloga oblačilnega blaga iz konkurzne mase

Rudolfa Bayer-ja

v Ljubljani, Stari trg štev. 5

se bode od dné 9. junija naprej

na debelo in drobno po nizki ceni v moji začasni filijali prodajala.

V zalogi se nahaja mnogo volnenega blaga za ženska krila, perilnih kambrikov in vsake vrste podlog za obleke.

Tudi se prodá

Werthheimova blagajnica in trgovinska oprava

V Ljubljani, dné 8. junija 1897.

Feliks Urbanc.

(856—11)

Kranjsko Hotel Fischer Kamnik.

Ponižno podpisani slavnemu p. n. občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos občenani

hotel Fischer

v mestu Kamniku, najprijetnejšem zavetišču in kopališču

prevzel zopet v lastno režijo.

Priporočajoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk, naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborno vinsko kapljico, z vselej svežim pivom, z dobro, okusno, gorko in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, istotako se oddajajo ondot letna stanovanja.

S spoštovanjem Fran Fischer.

(764—9)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb

Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6

Tačče več navadnih in boljših kuharic za gostilne in za zasebnike (tudi pomožne kuharice za poletje na deželo) 8—20 gld. plače; nekatere navadne hišne, mej temi jedno za zdravilišče, penzijo, izboren zaslužek; 5 navadnih natakaric; mnogo delikat za razna dela (tudi začetnice); hišnega sluga, 15 gld., in gostilniškega sluga, 10 gld. (jako mnogo napajnji) itd. itd.

Od 1. septembra t. l. v Gospodskih ulicah št. 6, pri tleh na desno. (1001)

Prodaja posestva.

Na državni cesti v Ivančni Gorici ležeča, 50 do 60 korakov od žacijskega kolodvora Zatičina oddaljena, solidno zidana in za vsako podjetje, posebno za gostilniški obrt in za lesno trgovino pripravna hiša št. 17 z isto tako solidno zidanim gospodarskim poslopjem in dvema parcelama polja se proda za 1800 gld., ki se plačajo v 10letnih obrokih.

Povpraša naj se pri **Jožefu Kavšek-u**, Škerjanče št. 1, pošta Zatičina. (957—2)

!!Redek slučaj!!

Krasna žepna remontoir-ura z verižico vred

gld. 2·90 za samo gld. 2·90.

Po naročilu ene izmed največjih tovarn za žepne ure, katere jedini zastopnik sem, naj vso na Dunaju ležijo zaloge teh remontoir ur oddam za šenikdar tako čudovito nizko ceno le gld. 2·90 vsakomur.

Sleheremu povrnem takoj denar, če bi mu ura ne šla prav ali bi mu ne ujala.

Vsaka najročba je torej brez rizike.

Dobivajo se dokler je kazaloge, proti postremu pozvetju, ali če se znesek vposlje naprej, pri

Wiener Uhren-Vertretung Blodek

Wien, II/3, Herminengasse 19/N.

NB. Na stotne priznalnih pisem in naknadnih naročil teh ur je na vpogled razpoloženih. (928—3)

Novo! Poudre & Savon Novo!
EGLANTINE
so
najpriljubljenejši toaletni predmeti
elegantnega svetja. — Po njih porabi se doseže blesteče bela in brezporečno čista polt Koža postane baržunasto mehka in prosta vseh nečistostij. Učinek je presenetljiv in neprekošen. (3126—13)

Garantirano neškodljivo!
Glavna zalog za Avstro-Ogrsko: lekarna „pri sv. Duhu“ E. Tomaja naslednik A. Winger, Zagreb, Ilica st. 12.
Zalog za Ljubljano: Deželna lekarna „pri Marti“ Pomagajec, M. Lenstek, Reseljeva cesta St. 1, poleg mesarskega mostu.

Prva hrvatska tovarna salam, suhega mesa in masti
M. Gavrilović sinova v Petrinji

Čast nam je opozarjati p. n. družine, gostilničarje in trgovce na našo

čisto domačo mast.

Da bode p. n. občinstvo, katero kupuje mast, osigurano, da dobiva pravi domači nepokvarjeni proizvod, dali smo našo mast razkrojiti v „Javnem razkrojnem zavodu dra. S Bošnjakoviča v Zagrebu“ ter nam je bil priobčen 22. decembra 1896 natančni razkrojeni uspeh s tem te zaključkom:

„Izvrta mast, ki nam je bila predložena, je povsem čista, naravna svinjska mast; v njej ni niti najmanje onih nič vrednih živalskih in drugih primeskov, s kojimi se tolikrat svinjska mast pači v nji tudi ni onih primes, ki provzročajo večjo težo ter ni mešana z vodo.“

Ker nam je glavna naloga, da vzdržimo priborjeno dobro ime naših proizvodov, prosimo p. n. občinstvo, da nas v našem stremljenji podpira s tem, da daje našim izdelkom prednost pred tujim blagom. Priporočimo, da se naša mast prodaja v posodah, na kajih je naša firma.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem.

Cenike pošiljamo na zahtevo zastonj in franko ali naravnost ali po naših zastopnikih gg. **A. Butscher, Ljubljana; C. Walzer, Celje; A. Stöcker in drug, Gorica.**

Z odličnim spoštovanjem (648—9)

prva hrvatska tovarna salam, suhega mesa in masti

M. Gavrilović sinova v Petrinji.

Iščem solicitatorja

ki mora popolnoma več biti „malega“, zlasti zemljeknjičnega koncepta v slovenskem in nemškem jeziku.

Mesečna plača s početka **70 gld.**, za slučaj usposobljenosti po preteklu 5 mesecev pa **80 gld.**

Ponudbe z referencami. **zlasti z matematnim izkazom desedanjega službovanja,** naj se mi pismeno podajo nemudoma, veaj pa tekem meseca julija t. l.

V ponudbi naj se navede dan, do katerega je v nuditelj v stanu službo nastopiti.

Dr. Ivan Šusteršič
odvetnik v Ljubljani.

(988—2)

Javna dražba.

Dně 31. julija 1897. 1. ob 9. uri dopoludne prodali se bodo

4 ljubljanskemu društvu izvoščkov lastni

omnibusi

za prevažanje ljudij po mestu v starem parnem mlunu (Parné utice) onemu, kateri največ ponudi, in proti gotovemu plačilu.

(999—1)

Društvo ljubljanskih izvoščkov.

Specijaliteta proti stenicam, bolham, kuhinjskim mrčesom, molom, parositom na domačih živalih i. t. d. i. t. d.

Zacherlin

ima čudovit učinek! Umori nepre-

kosljivo gotovo in hitro vsako vrsto mrčesov in ga za to hvali in išče na milijone odjemalcev. Njegovi znaki so: 1. Zapečatena steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Ljubljana:

Janez Fabian,
F. Groschl,
Karol C. Holzer,
Edvard Hajek,
Ivan Jekačn,
Anton Ječminek,
Jeglč & Leskovic,
Karol Karinger,
Mihuel Kastner,
J. Klaner,
Josip Kordin,
Anton Krišper,
Peter Lasnik,
Mih. Layrija nasledniki,
Alojzij Lenček,
Ivan Perdan,
Karol Planinšek,
A. Šarabon,
Viktor Schiffer,
Jakob Spoljarič,
Anton Stačul,
M. E. Suppan,
Fran Terdina,
Urad. konsum. društvo.

Postojina:
Anton Ditrich,
Fr. Kogej vdova,
G. Pikel.

Polhograđe:

J. Ana Leben.

Škofjaloka:

E. Burdych,
M. Žigon.

Kočevje:

Fran Loy,
Peter Petschke,
Matija Ram,
Fran Schleimer.

Velike Lašče:

Ferd. M. Dogavec.

Krško:

F. H. Aumannsin,

R. Engelsberger.

Hrib:

A. Bučar,

Fran Kovač.

Idrija:

Fran Kloss.

Kranj:

Fran Dolenz,

K. Šavnik, 1. pri sv. trojici.

Lož:

F. Kovač.

Kostanjevica:

Alojzij Gatsch.

Litija:

Lebinger & Bergmann.

Radovljica:

Friderik Homan,

Oton Homan,

Vipava-Vrhpolje:

Fran Kobal.

Vrhnik:

M. Briley,
Mokronog:

Jožef Errath,
B. Sbil pri Škofu.

Tržič:

Ferd. Reitharek,

Rateče:

Ivan Haller,

J. Trepetschnigg.

Zagorje:

Marija Hafner,

R. E. Mihelčič.

Ivan Müller starejši.

Zužemberk:

Jakob Dereani.

Kamnik:

Alojzij Cerar.

Draga:

P. S. Trnk.

Trebnje:

Jakob Petrovčič,

Črnomelj:

Andrea Lackner,

Karol Müller.

Bled:

Oton Wölfling,

Pavel Homan.

LASTNINA IN TISK „Národne Tiskárne“.

(822—6)